

İNCELEMELER

Temmuz 2014 / 3 (6)

CUMHURBAŞKANI ADAYLIĞI

Prof. Dr. Birgl AYMAN GÜLER

İzmir Milletvekili

CHP

İÇİNDEKİLER

- KŐŐK EMANETE VERMEK 1-2
- SEÇENEKSİZ DEĞİLİZ 2-3
- ERDOĞANIN VİZYON BELĐESİ ÜZERİNE 4-5-6-7-8-9
- DEMİRTAŞIN YENİ YAŞAM BELGESİ ERİNE 10-11
- İKİ ADAY TEK "VİZYON" 11-12

KŐŐK EMANETE VERMEK

"Manda'nın isminden korkmayalım, isterse-
niz buna 'müzaheret' [yardım] diyelim. ...
Tamamiyle müstakil yaŐamaya, mali vaziyet-
imiz müsait değildir... Şimdi istiklalimizi
kurtarsak bile.." Vasıf Bey böyle diyordu.

"Harici rekabetleri ve kuvvetleri memleke-
timizden defedebilecek bir yardımcıya ihtiya-
cımız var." Halide Edip böyle yazıyordu.

'Mzaheret' Askersiz Olmaz

General Harbord, "tamam" demiŐti. "Ameri-
ka, sermayesi ile Türkiye'ye yardım etmek
ister. Bunu iyi karŐılayacaĐınızı, Őimdiye ka-
dar görüŐtüĐümüz devlet ileri gelenlerinden
ve halkınızdan anladık. Fakat bu sermayeyi
korumak için bir miktar da asker getirmek
ister." O zaman Kazım Karabekir, "fakat
asker niye ki?" diye sormuŐtu. Harbord
"sermayenin her duruma karşı korunması
için...." yanıtını vermiŐti.

Karabekir'in tepkisi Őuydu: "siz sermayenin
kazancıyla asker mi besleyeceksiniz? Bu
Türkiye'yi istila etmek demektir ki, buna
milyonlar ordusu gerekir... Hürriyet ve istik-
lalimizi alacak sermaye, bizim için ateŐtir."

Sivas Kongresi'nde toplanmış olanların hepsi
"vatanın kurtuluŐu"nu istiyorlardı; kuşku
yok. Ama büyük bölümü bunun için tek
umudu mandada görüyorlardı; tercihan
Amerikan mandası.

Gönlünü Rahat Tut Evlat!

Askeri tıp öĐrencileri delegesi Hikmet, Sivas
Kongresi'ne manda davası için değil, istiklal
davası için geldiğini haykırımıŐtı. Ve demiŐti
ki, "olması mümkün değil ama, manda fikrini
siz kabul ederseniz sizi de reddeder, Musta-
fa Kemal'i 'vatan kurtarıcısı' değil, 'vatan
batırıcısı' olarak adlandırıp lanetleriz!"

İşte o zaman doğru ses tarihe düşmüştü: “Evlad, gönlünü rahat tut... Biz azınlıkta kal-sak dahi mandayı kabul etmeyeceğiz. Parola-mız tektir ve değişmez: Ya istiklal ya ölüm!”

Vatan sevgilerinden kuşku duymayız. Ama mandacılığa kapılmış bu aydınları kötürüm-leştirmiş olan şey neydi? Bunu anlamak çok önemli. Bugünü çözmek için çok önemli.

Yeni-Mandacılık

Mandacıları anlarsak, kitaplarıyla yazılarını okuyarak yetiştirdiğimiz akıllı adamlarla kadın-ların neden “iç dinamiklerle yapamıyoruz, ancak AB sopasını kabulle demokratikleş-eceğiz” diye düşündüğünü çözebiliriz.

Ortadaki apaçık yanlış politikaya **neden** “tamam, yanlış, ama arkasında dış dinamik, dış istek, dış destek var” diye boyun eğdikle-rini açığa çıkarabiliriz.

Mandacıları anlarsak, kimi dostlarımızın **neden** gözlerini “arkadaki güçler”den al-mayıp İslam Kalkınma Örgütü’nden yapılan cumhurbaşkanı adayı transferine teslim olma çağrılarını yaptıklarını anlayabiliriz. İster moderniteci olsun ister siyasal islamcı, her kesimde aynı teslimiyetçilik varsa, toplumun “laik - muhafazakar” diye sınıflandırılışı bir aldatmacadır. Her ikisinde de aynı teslimiyetçilik varsa, siyasetin “sol – sağ”, “sosyal demokrat – milliyetçi muhafazakar” diye ayrılması büyük aldanıştır. Türkiye’de

gerçek ayrışma, artık bunların hiçbiri değil-dir.

Tek ve Değişmez Parola

Aydınlardan başlamak üzere, siyaset ve toplum günümüzde iki ana parçadan oluşuyor:

Yeni-mandacılar, şimdi “gericiliğe karşı ancak dış müzaheretle ve kendimiz de gericileşerek var olabiliriz” diyorlar. “Ortadoğudaki ateş Türkiye’yi yakmasın” diyerek, savaş tanrılarının eteğine tutunup “cumhurbaşkanlığını ateş tanrılarına emanate verelim” diyorlar.

Bunu pek basit bir yolla, imal edilmiş sahte bir Tayyip paranoyasıyla gerçekleştiriyorlar. Samimi, kararlı, örgütlü bir hamleyle, zaten düşmeye hazır bir yapıya dönüşmüş AKP iktidarını yenilgiye uğratmak üzere mücadele etmek yerine, ülkenin çatısını küresel diyalogçulara emanate vermeye kalkışıyorlar.

Yeni-bağımsızlıkçılar olarak bizler “esir düşmekte değil teslim olmamakta mesele” diyeceğiz. Tek ve değişmez parolayla mücadeleye devam edeceğiz:

Tam Bağımsızlık!

[22 Haziran 2014]

SEÇENEKSİZ DEĞİLİZ

2007’deki büyük yanlış ekimi, yedi yıl sonra şimdi uç verdi.

Cumhurbaşkanlığı, yerelden küresele her türlü egemen odağın doğrudan oyun alanına dahil edildi. Bu gerçek, elbette en erken aşamada, adayların belirlenmesi sırasında ortaya çıktı.

2007’deki büyük yanlış, AKP’nin cumhurbaşkanlığı sistemini değiştirme atağıydı. Bu atak 21 Ekim 2007’de referandum sandığına girmiş

ve tüm seçmenin yalnızca %45’inin onayını almıştı. Anketlerde ise başkanlık rejimine o zamandan bu zamana hep %65 “hayır” çıktı.

Sandıklı cumhurbaşkanlığı başkanlık rejimi demektir; demek ki halkın buna rızası yoktur.

YEDİ YILLIK SUSKUNLUK NEDEN?

Gel gör ki, koca yedi yıl boyunca, hep başka önemli işler vardı; bu konu hep ama hep unu-

tuldu. Hatırlatıldığında da, İmambakır Üküş'ün yazdığı gibi 'ŞYZD Anlayışı' tarafından "Şimdi Yeri Zamanı Değil" cilik eliyle bastırıldı.

Belki de ilk sorumuz bu olmalı: Neden? 2007 yılında TBMM'de "hayır" dediğimiz, Anayasa Mahkemesi'ne gittiğimiz, referandumda da reddettiğimiz bu değişiklikle ilgili olarak yedi yıl boyunca ne yapıldı? Sükut ikrardan gelirmiş; yoksa bu değişikliğe öyle görüldüğü kadar güçlü ve gerçek bir itirazımız yok muydu?

Şimdi, 2014 sıcağında, yedi yıl önce karşı olduğumuz işe ortağız. Başkanlık rejimi demek olan sandıklı-cumhurbaşkanlığı seçiminde başarı elde etmek için uğraşıyoruz.

OOLLSUUUN!

Bir yanda, "Recep Tayyip Erdoğan olmasın da ne olursa olsun" düşüncesi var. CHP – MHP çatılarının çatı adayı bu olanağı verecek umuduyla bekleyiş. Bu pek öfkeli bir beklenti.

Bu kişi:

- 2007 yılında AKP tarafından düşünülen cumhurbaşkanı adayı idi, -Olsun!

- Geleneksel – küresel değerlere bağlıyım diyor, ulusal değerlere değil diyor; -Olsun!

- Cumhuriyetçi değil, Osmanlıcıdır; -Olsun!

- Laiklik dediği Anglo-Amerikan sekülerliğidir, halifeliliği de içerir; -Olsun!

- Siyasal İslamcıdır; -Olsun!

- Küresel diyalogcudur; kozmopolit islamcıdır; -Ooolllssuuuuunn!

-"Olsun! Biz kendi ilkelerimiz ve gelecek tasarımlarımızla yürüyemeyiz. Mustafa Kemal Atatürk'ün altı okuyla artık var olamayız. Bu ilkelerle biz yenilmeye mahkumuz. Neyse ne! Şimdi gericilikle var olalım, sonra bakarız!"

ESAS BOZUK, YA USUL?

İlkelerden böyle açık vazgeçmiş olanlara "usul"den söz etmenin anlamı var mı? Kanım-

ca yok. Yok ama, ilkelerini terk edenlerin iddiaları var. İddia bir kez ortaya atılmışsa, onu yerden alıp kaldırmak gerek.

"Usul" dediğim, CHP – MHP çatılarının çatı adayının belirlenme yöntemi. Burada iki sorun var.

Birincisi, her iki partide de parti genel başkanları görüşüp açıkladılar; yetkili kurullar devre dışı kaldı. Oysa CHP hukuku politika- strateji belirleme; hükümetle ve seçimlerle ilgili işlere karar verme yetkilerini açıkça Parti Meclisi'ne vermiş durumda.

İkincisi, Anayasa cumhurbaşkanı önerisini yapma yetkisini milletvekillerine vermiş bulunuyor; TBMM'deki siyasal partilere değil. O halde siyasal partiler kararlarını TBMM Grubu'nu oluşturan milletvekilleriyle birlikte yaratmalı.

Her ikisi de olmadı. Parti kurulları da milletvekilleri de es geçildi. Sonrası malum; milletvekili iradesi ve anayasa emri ortadan kalktı.

Esas bozuktur. Görüntü belki usulle kurtarılabilir; olmadı.

-"Olsun! Size düşen şey, ortada karar olmasa da yapılan açıklamaya uymak! Parti disiplini diye bir şey var!"

Gerçek ve doğru ise başka. Parti disiplini parti hukukundan doğar. Parti hukuku ve Anayasa ihlal edilmişse, bu durumda parti disiplininin gereği susmak değil konuşmaktır.

FOTOĞRAF ŞUDUR

Belki bu kadar söz bile fazla. Şu fotoğrafa bak-sak yeter gibi.

"**Milliyetçi**" vekiller "**yenilikçi**"lerle; ikisi birlikte "**cemaatçi** vekiller"le yan yana. Ve hepsi birlikte **kozmpolit İslamcı adayın çatısı altında!**

Kimse kuşku duymasın. Seçeneksiz değiliz. Bugün, yarın ve daima!

[1 Temmuz 2014]

ERDOĞANIN VİZYON BELGESİ ÜZERİNE

Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı adaylığı için ilan ettiği "**Cumhurbaşkanlığı Seçimi Vizyon Belgesi**" elli sayfalık uzun bir metin.

Metnin birinci alt başlığı "*Yeni Türkiye Vizyonumuz*". Bir anlamda 'giriş' bölümü. Aday burada, Belge'nin *bakışını, ideallerini, beklentilerini, hedeflerini, nasıl bir ülke düşlediğini, nasıl bir gelecek hayal ettiğini* milletle paylaşma aracı aracı olduğunu söylüyor.

Bu bölüme göre, kendileri 2002 yılından bu yana ülkeyi "demokratikleşme; refah; şehirleşme; uluslararası ilişkiler" olmak üzere dört alanda dönüştürmüş durumdadırlar. Şimdi de dört temel hedefleri vardır: (1) demokrasi, (2) siyasi – toplumsal normalleşme, (3) refahi yükseltmek, (4) öncü ülke olmak.

Vizyonun dört hedefi olduğu belirtilmişse de, Belge'de bunların her birine ayrı başlık açılmamıştır. Belirtilen hedeflerden ilk ikisi "Demokratik Yönetim" başlığı altında toplanmış, diğer iki hedefe "refah toplumu" ve "öncü ülke" diye ayrı başlıklar açılmıştır.

Refah ve öncülük başlıkları altındaki sözler, alışlagelmiş Başbakanlık konuşma metinleridir denebilir. 'Demokratik Yönetim' başlığı ise niyetin, açıkça dile getiremeyenlerin asla kaçınmadıkları yinelemelerle doludur.

Belge üzerinde yaptığım okumadan sonra, Vizyon 'un aşağıdaki 8 başlık itibariyle;

- ulusal ve laik Cumhuriyet'i ortadan kaldırmak ve;
- **dinsel inanç harcıyla tutunacak bir milliyetler devleti** oluşturmak hayalinden ibaret olduğu sonucuna vardım.

(1) Temel sadakat ağı "mensup olduğumuz medeniyetin değerleri"dir

Söz konusu medeniyet 'ten kasıt nedir? 'Muasır medeniyet' ya da 'şehir medeniyeti' gibi nitelendirilmiş kullanımlar dışında, sözcüğün tek başına kullanımı, özel bir anlama sahip olduğuna işaret etmektedir. Belge'den aynen alınmış şu cümleler, "Medeniyet" sözcüğüyle İslamiyet'in kastedildiğini göstermektedir.

"Eşsiz çoğulcu medeniyet mirasımızı çağdaş standartlar üzerinde harekete geçirmek zordurdayız.

Biz yaratılanı Yaradan'dan ötürü seven bir medeniyete mensubuz....

Türkiye'nin tarihinden ve üzerinde bulunduğu coğrafyadan miras aldığı medeniyet bugünkü dünyanın belirleyici bir rengidir.

Biz millet olarak büyük bir medeniyete sahibiz....

Bu çoğulculuk bizim medeniyet mirasımızın en önemli başarılarından birisidir. Asırlarca her dinin, her kimliğin bir arada, beraberce kardeşçe yaşamasını mümkün kılan bu medeniyet mirasının barındırdığı hoşgörü, birlik ve saygı ilkeleri günümüzde de canlı tutulmalıdır....

Siyasi sınırlarımız bizim medeniyet atılımımızı sınırlamamalıdır. Hoşgörüsüyle, çoğulculuğuyla büyük bir medeniyetin mirasçısı olarak dünyaya açık olmalıyız.....

İşadamız, sanatçımız, bürokratımız, diplomatımız, öğretmenimiz, akademisyenimiz bakışını medeniyet ufkuna genişletmelidir. Nasıl geçmişte çoğulculuğu başardıysak, gelecek dünyada da çoğulculuğa katkıda bulunan bir Türkiye olmalıdır. Fikir, sanat ve iş dünya-

mız bu medeniyet mirasını yeni bir bakışa çevirmelidir....

Yeni Türkiye; bütün farklılıkları ile birbirini seven, birbirine kenetlenmiş, kendine güvenen, özgür, sorumlu ve erdemli insanlarıyla yeniden dünyanın medeniyet merkezi olan bir Türkiye olacaktır....

Biz büyük bir devlet ve millet olarak, medeniyetimizin temel değerleri, demokratik cumhuriyet ilkesi ve anayasal düzen dairesinde her sorunu daha çok demokrasi, daha çok vatandaşlık hukuku ve daha çok refah ile çözme gücüne sahibiz....

Dini özgürlükler ve serbestiyet, bizim medeniyet geleneğimizde de bu anlamıyla asırlarca yaşanmış, yaşatılmıştır."

(2) Cumhuriyet, 1920 Ruhü ve 1921 Anayasası ile sınırlı olarak değerlidir.

Bu dönem ademi merkezîydi; ideolojisizdi; tüm sosyal [=etnik] ve kültürel [=dinsel] farklılıkları bir araya toplamıştı.

[1921 Anayasası, bu yılın hemen başında çıkmıştır. Henüz saltanat - hilafet kaldırılmamış; Cumhuriyet ilan edilmemiş; "Türk vatandaşlığı" kurulmamış; tekke - zaviyeler kapatılmamış; laiklik ilkesi gündeme bile gelmemiş durumdadır. Hepsî bir yana henüz kurtuluş savaşı bitmemiştir. Yani söylenen şey, Cumhuriyet'i reddetmekten ibarettir.]

(3) Eski Türkiye, 1920 Ruhü'nu ortadan kaldıran Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Cumhuriyet'in 1920 sonrasındaki dönemleriyle 1921 Anayasası'ndan sonra yapılan tüm anayasaları, katı merkezîyetçi [=üniter] ve ideolojik [=Atatürkçü] niteliktedir.

Sosyal – kültürel kimliklere karşı red, inkar, asimilasyon tavrı sergilemiştir.

(4) Kimlikler - devlet ilişkilerini yeniden tanımlayacağız.

Bunun bir aracı cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi idi; gerçekleşmektedir.

İkinci aracı da Yeni Anayasa'dır.

Çeşitlilikte birliği savunan çoğulcu ve özgürlükçü bir anayasa yapacağız.

[=Anayasalardaki Türk vatandaşlığı bunun nedenidir; kaldırılacak ve Eski Türkiye'ye son verilecektir.]

(5) Tek tipçi düzen [=ulusal-laik devlet], etnik ve dinsel topluluklara kimlik verilerek yıkılacaktır.

"Statükocu anlayışlar, ulus devleti tektipçi, dışlayıcı, inkâr edici, ayrımcı bir anlayışa indirgiyordu. Bu anlayış, vatandaşının sahip olduğu kimlik özelliklerini zenginlik değil, tehlike olarak konumlandırıyor, bu ise sistem karşıtı enerjinin birikmesini sağlıyordu."

Bu duruma bir yandan kimlik sorunlarını gidecek Çözüm Süreci'ni sürdürerek ve öte yandan devlet – din ilişkilerini yeniden düzenleyerek son vereceğiz.

(6) Devlet – din ilişkisinde devletin din üzerindeki denetimine son verilecektir.

"Devletin inancı ve etnik kimliği olmaz."

"Dini özgürlükler ve serbestiyet bizim medeniyet geleneğimizde asırlarca yaşanmış yaşatılmıştır."

"Laiklik, aslında dini hayatın serbestiyeti, dini ve inanç içerikli özgürlüklerin güvence altına alınması için geliştirilmiş bir kavramdır."

[Laiklik elbette bu demek değildir. Laiklik devlet-din ayırımı ve dinin devlet yönetiminde ve denetiminde olması demektir; özgürlüklerin ancak böyle güvence altına alınabileceğini öngörür.]

“Son dönemde laikliği dinin üzerinde bir baskı aracı gibi kullanan söylemlerin ve uygulamaların tasfiyesi sayesinde, laiklik gerçek anlamına kavuşmaktadır.”

“Devletin görevi, dinlerin ve inançların kurduğu ve yaşattığı kurumların, yani sivil toplum örgütlerinin serbestiyetini güvence altına almaktır.”

“Devlet-din ilişkisini belirleyen unsur siviliktir. Toplum kendi dini yaşamını, kendi yorumunu kendisi gerçekleştirmelidir.”

(7) Adalet ve Yargı, sosyal - kültürel kimlik farklılıklarına göre yeniden örgütlenecektir.

“Bizim tarihimiz, adalet kavramının siyasetin merkezinde yer aldığı bir tarihtir. Devlet iktidarı, adalet ile meşru kabul edilmiştir. Bu yüzden adalet sadece bir yargı teşkilatının değil, devletin muhatap olduğu bir talep mahiyetindedir.”

“Adalet toplumsal olduğu için, **millete ait yargılama yetkisi de tüm farklılıkların yansıtılması suretiyle kullanılabilir.** Ancak bu şekilde tüm farklılıkların güven kaynağına dönüşebilir.”

“**Yargı teşkilatı milletin tüm farklılıklarının yansiyacağı,** hukuka ve adalet idealine uygun yargılamayı sağlayacak bir **şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.**”

Bu sözler, "Anadilde Savunma Hakkı" adı altında yürütülen PKK/HDP kampanyasının AKP tarafından kurumsal bütünlük olarak kabul edildiğini ortaya çıkarmaktadır. Anlaşıyor ki mesele yalnızca "savunma hakkı" değil, bütün olarak mahkemeler ayrılığı meselesidir; Erdoğan Vizyonu bunu hedef olarak tanımlamıştır. "Tüm farklılıkların yansıtılması" sözünden anlaşılıyor ki, mahkemeler ayrılığı yalnızca "sosyal farklılar" yani etnik gruplar için değil "kültürel farklılar" yani dinsel gruplar için de düşünülmektedir.

Diğer Birkaç Nokta

Erdoğan Vizyonu, **özel sektörü** temel sayarak **serbest piyasa ekonomisinin** vazgeçilmez olduğunu ilan etmektedir.

Her ne kadar "ülkemiz bir refah devleti"dir sözü kullanılmışsa da, bu sözün tarihsel ve bilimsel değil gündelik dildeki anlamda kullanıldığı görülmektedir. Bilindiği gibi *Refah Devleti* Keynes politikalarının ürünüydü; gelişmiş kapitalist ülkelerde 1930 - 1970 döneminde geçerli bir örgütlenmeydi.

Yine *Sosyal Devlet* kavramı kullanılmışsa da, durum bunun için de aynıdır. Kavram "**sosyal yardım devleti**" anlamında kullanılmıştır. Konu vergilendirme, kamu yatırımı, karma ekonomi bağlamında değil, dezavantajlı nüfus kesimlerine yardımlar çerçevesinde dile getirilmiştir.

Vizyon, *Uluslararası Toplum* kavramını da benimsemiştir. Bu aktörün komşu ülkelerde ve dünyanın farklı yerlerinde askeri, iktisadi, siyasi müdahalelerine karşı çıkmak bir yana, Suriye'ye müdahale etmemesinden yakınlıkla geç kaldığı durumlar bakımından sitemle karşılaşmaktadır. Oysa bu terim, bilindiği gibi Tony Blair aklıyla Irak işgali için geliştirilmişti. Tony Blair kendi ülkesiyle ABD'yi ve birkaç zengin ülkeyi uluslararası toplum adı altında "**güçlü ülkeler yalnızca ulusal çıkarları etkilendiği gerekçesiyle değil, evrensel insan haklarının ihlal edildiğine hükmettiklerinde dünyanın her ülkesine her türlü müdahale hakkına sahiptir**" diyerek 'yetkilendirme' cüreti göstermişti.

Erdoğan Vizyonu, **küresel yönetime eleştiri** de getirmektedir. Eleştirisi, mevcut küresel aktörlerle mekanizmaların kültürel homojenlik özelliklerine ilişkindir. Bu anlayışın dilinde **kültürel olanın dinsel çevre anlamına geldiği** yeterince açıktır. Aşağıdaki alıntıyı bu anlam çerçevesinde okuduğumuzda, "dinler arası diyalog" ürünü olan bir küresellik yenilenmesi isteğinde bulunduğu görülür:

"Bugün küresel siyasi yapılar insanlığın sorunlarını çözmekte zorlanmaktadır. Çünkü bu yapılar **kültürel homojenliği esas alarak** kurulmuştur. Fakat küresel dünya artık buna izin vermemektedir. Gelinen noktada dünya sistemi adalet üretmekte zorlanmaktadır."

Türkiye'yi "Medeniyet" adıyla İslami değerlere dayanan bir devlet rejimine dönüştürmek, küresel çeteler içinde Türkiye adına olmaktan çok "kültürel -dinsel temsilci" olarak yer almak, Yeni Türkiye adı verilmiş vizyonun özeti olmaktadır.

Ve elbette, 50 sayfalık bu uzun Vizyon'da Cumhuriyet'in kurucusu **Mustafa Kemal Atatürk** adı bir kez bile geçmemiştir.

Gençlik ve eğitim sistemi için kurulan hayal, Yeni Türkiye'nin ne olduğunu bir kez daha açıkça görmemize olanak vermektedir:

"2023 yolunda milli ve manevi değerlerine bağlı, ahlâklı, etkin, girişimci, donanımlı, **evrensel değerler ile kendi tarihinden aldığı**

değerleri harmanlamayı bilen bir gençlik tasavvur ediyoruz."

"Eğitim sadece okullar, derslikler inşa ederek, sınıfta öğretim yaparak verilmez. Asıl ihtiyaç, uygarlık değerlerimizin benimsetilmesinin, demokratik, bilinçli ve donanımlı bir insan olma idealinin özümsemesinin sağlanmasıdır."

"2023 yolunda **kendi geleneğine değer veren, o geleneğe yaslanarak evrensel düşünce ve değerlere açık insanlar yetiştirmeliyiz.**"

Erdoğan Vizyonu "**Medeniyet**"imizin değerleri ile "**Evrensel**" düşünce ve değerler arasında salınmaktadır. Bu değerler arasında "ulusal"a yer yoktur.

"Evrensel" düşünce ve değerler ne demektir?

Belki bu soru üzerinde biraz kafa yorsak, Erdoğan Vizyonu'nun "Medeniyet" değerlerimiz mi yoksa kozmopolit 'kültürel' değerlere mi yaslandığı sorusuna doyurucu ve belki de şaşırtıcı açıklamalar bulabiliriz.

[17 Temmuz 2014]

TABLO: ERDOĞAN CUMHURBAŞKANLIĞI VİZYON BELGESİ NOTLARI

VİZYON: Kime Karşı	Vizyoncular
Statükocu, elitist, vesayetçilere karşı	Değişim ve dönüşüm hareketi
Tutucu, kapalı; ekonomik oligarşiye karşı	Değişim, demokrasi, açıklık, refah iradesi
Tüm farklılıkları bir potada eritmeye çalışan tekçi anlayışa karşı	Büyük bir medeniyetin mirasçısı olarak... Çok kültürlü ve çoğulcu bir medeniyet tasavvuru
Kendi tarihinden kültüründen dilinden ve coğrafyasından uzak kalanlara karşı	Geçmişte başardığımız çoğulculuğu yeniden inşa etmek... Bakışı medeniyet ufkuna genişletmek
Değişime ve dönüşüme karşı çıkanlar: Eski tek tipçi, vesayetçi, paralel kalıntılar	Değişim ve dönüşüm iradesi ve buna sandıkta verilen millet desteği

YÖNETİM ANLAYIŞI	
Millet iradesi üstündeki vesayet	Vesayetçiliğe karşı demokrasi; millet
Din – devlet; din – siyaset; devlet birey; gelenek – modernlik gerilimleri	Sosyal ve kültürel farklılıkların siyasal alanda kendilerini dile getirmeleri; uzlaşma kültürü
Kimliği görmezden gelinen inkar – red – asimile edilen bireyler Totaliter – otoriter anlayışlar; anti-demokratik komplolar	Birlik içinde çeşitlilik, çeşitlilik içinde birlik Siyasal iktidar ve kurumların evrensel değerlere dayalı objektif kurallar ve yasalarla sınırlanması
SIYASİ DÖNÜŞÜM	
Cumhuriyetin yanlış, hatalı, zararlı uygulamalarını onaylamıyoruz.	Millet – devlet Kimlikler – devlet ilişkisi yeniden tanımlanacak
· Cumhurbaşkanını halkın seçmesi	-Yeni durum: demokrasi güçlenecek
· Yeni Anayasa -1921 Anayasası makbuldür; diğerleri değil -1920 Ruhu: Ademi merkezîyetçiydi; etnik ayırım yoktu; ideolojisizdi; parçalanma tehdidi altındaki ülkede tüm farklılıkları birleştirmişti. -Diğerlerinde “farklılıklar düşman kabul edildi. Tek tipçi toplum yaratılmaya çalışıldı. Toplum kimlik siyasetine mahkum edildi”. -Mevcut anayasa vesayetçi; katı merkezîyetçi; dışlayıcı; devlet merkezli; aynılaştırıcı....	Yeni Anayasa; dışlayıcı değil kapsayıcı, ötekileştirici değil kucaklayıcı, ayrıştırıcı değil bütünleştirici, baskıcı değil özgürlükçü, aynılaştırıcı değil çeşitlilikte birliği savunan çoğulcu ve özgürlükçü bir anayasa olmalıdır.
TOPLUMSAL BÜTÜNLEŞME	
Toplumun farklı sesleri siyasal alanda ifadesizdir Siyasi tektipçilik farklı din ve inançlara mensup insanların arasına mesafe koymuştur; çoğulcu kültüre zarar vermiştir.	-Her bir sosyal kesimin ve kimliğin diğeriyle olan tarihi bağını, ortak gelecek arzusunu açığa çıkaracağız. -Etnik, mezhepsel, inançsal her türlü farklılığı kucaklayan, onları evrensel ilkeler ve değerler temelinde demokratik bir ortak yaşam bilincine ulaştırıcı bir anlayış

<p>Çözüm Süreci</p> <p>Statükocu anlayışlar, ulus devleti tektipçi, dışlayıcı, inkâr edici, ayrımcı bir anlayışa indiriyordu. Bu anlayış, vatandaşının sahip olduğu kimlik özelliklerini zenginlik değil, tehlike olarak konumlandırıyor, bu ise sistem karşıtı enerjinin birikmesini sağlıyordu.</p>	<p>Kimlik sorunlarını hafifletmek</p> <p>Herkesi eşit vatandaş yapmak</p>
<p>Devlet – din ilişkisi</p>	
<p>“Laiklik, aslında dini hayatın serbestiyeti, dini ve inanç içerikli özgürlüklerin güvence altına alınması için geliştirilmiş bir kavramdır.”</p> <p>“ son dönemde laikliği dinin üzerinde bir baskı aracı gibi kullanan söylemlerin ve uygulamaların tasfiyesi sayesinde, laiklik gerçek anlamına kavuşmaktadır.”</p> <p>“ Çoğulcu, sivil ve demokratik bir iklim oluşturmalı; Aleviler’in sorunlarını karşılıklı anlayış, diyalog, vatandaşlık ve ortak gelecek sorumluluğu ekseninde çözmeliyiz.”</p> <p>“Eşsiz çoğulcu medeniyet mirasımızı çağdaş standartlar üzerinde harekete geçirmek zorundayız. Böylece sadece ülkemiz için değil, bütün bölgemiz, İslâm dünyası ve dünya için büyük bir örnek ortaya koymuş olacağız.”</p>	<p>--Devletin inancı ve etnik kimliği olmaz.</p> <p>--Dini özgürlükler ve serbestiyet bizim medeniyet geleneğimizde asırlarca yaşanmış yaşatılmıştır.</p> <p>-- Devleti, din-devlet ilişkisi alanına tahakküm eden değil, bu alana güven veren bir araçtır</p> <p>--Devlet, din ve inanç etrafında örgütlenen vatandaşlarının özgürlüğüne müdahale edemez.</p> <p>-- Devletin görevi, dinlerin ve inançların kurduğu ve yaşattığı kurumların, yani sivil toplum örgütlerinin serbestiyetini güvence altına almaktır.</p> <p>-- Dolayısıyla devlet-din ilişkisini belirleyen unsur sivilliktir. Toplum kendi dini yaşamını, kendi yorumunu kendisi gerçekleştirmelidir"</p>
<p>ADALET ve YARGI</p>	<p>--Adalet toplumsal olduğu için, millete ait yargılama yetkisi de tüm farklılıkların yansıtılması suretiyle kullanılabilir. Ancak bu şekilde tüm farklılıkların güven kaynağına dönüşebilir.</p> <p>--Yargı teşkilatı milletin tüm farklılıklarının yansıtacağı, hukuka ve adalet idealine uygun yargılamayı sağlayacak bir şekilde yeniden yapılandırılmalıdır."</p>

DEMİRTAŞIN YENİ YAŞAM BELGESİ ÜZERİNE

Selahattin Demirtaş, üç cumhurbaşkanı adayından biri. Partisi HDP, açık adıyla Halkların Demokratik Partisi.

Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı için vizyonbelgesi" dengi olmak üzere, ilan ettiği belgeye "yeni yaşam belgesi" adı verilmiş.

Demirtaş'ın belgesi de Erdoğan'ın 50 sayfalık vizyon belgesi gibi 55 sayfa olmakla birlikte, düz yazı değil görsel nitelikte bir broşür olduğu için hacim bakımından çok daha mütevazı.

Erdoğan ile Demirtaş Belge'leri, içerik bakımından birbirine hayret verecek kadar çok benziyor. Bu iki adayın aslında aynı hedefler için aday olduklarını söylemekte hiçbir sakınca yok.

Demirtaş'ın rüyası 10 başlıktan oluşuyor. Ama dönüp duruyor ve her defasında "farklılıkların tanınması" temasına varıyor.

İki Belge'nin ortak hedefleri şunlar:

1. Yeni Anayasa yapılması kaçınılmazdır.
2. Çözüm süreci sürdürülecektir.
3. Her türlü "tekçilik" ortadan kaldırılmalıdır. Ulusal devlet ve laik devlet sona erecektir.
4. Farklılıklar temeldir. Çoğulculuk esastır. Sosyal/etnik ve kültürel/dinsel farklılıklar demokrasinin kurucu unsuru olacaktır.
5. Laiklik özgürlükçü olmalıdır; yani devlet din üzerindeki yönetim/denetimini terk etmelidir.
6. Devlet küçültülecektir; milletin / halkın hizmetkarı konumuna çekilecektir.

İki Belge'nin de değindiği ama içeriğini farklı doldurdıkları konular ise, Demirtaş'ın Belgesi temelinde şöyledir:

1. "Farklılıklar" etnik ve dinsel gruplara ek olarak **cinsiyetleri** de içerir.

2. Kadın sorunu başlığı altında **LGBT** kesimin cinsel kimlik eşitliği de eklenmiştir.

3. Osmanlı kurgulu bölgesel güç olma hevesinin, ortadoğuda ağır sonuçları vardır. Türkiye'nin Batı'da askıya alınmış ilişkileri sorundur. **Dış politikaya da "eşit yurttaşlık", "farklı kimlik"** penceresinden bakılmadıkça dünya barışı tehlikededir.

4. Neo-liberal **esnek çalışma** koşulları emekçi haklarını ortadan kaldırmaktadır; emekçilerin örgütlenmesi önemlidir.

5. Eğitim **parasız kamusal haktır**; eğitimde anadil temelinde çok dilli yapı gerekir; eğitim bütçesi eşit ve adil paylaşılmalıdır; zorunlu din derleri kalkmalıdır; YÖK kalkmalı, üniversiteler özerk olmalıdır.

6. **Gençlerin** işsizlik ve eğitim sorunu çözülmeli ve [Erdoğan da aynı fikirde olmak üzere] gençlere yönetimde söz hakkı verilmelidir.

7. Demirtaş'ın "yeşil"i, Erdoğan'da "çevre"dir. Demirtaş **"yeşil"**e **hayvanların** yaşama hakkını da ekleyerek fark yaratmış durumdadır.

RADİKAL DEMOKRASİ

Demirtaş, "yeni yaşam belgesi"nin radikal demokrasi olduğunu ilan etmiştir. **Belge'ye göre radikal demokrasi şu demektir:**

1. Otoriter, anti-demokratik, bürokratik, cinsiyetçi devlet anlayışına karşı;
2. Tek-tipçi dayatmalara, mezhepçi ya da ulusalcı anlayışlara karşı;
3. Çoğulcu;
4. Farklılıkların eşit olduğu;

5. Ankara odaklı bürokratik, hantal, merkeziyetçi yapının değiştirildiği;

6. Güçlendirilmiş yerel yönetimlerle işleyen;

7. Açık ve şeffaf bir devlet.

HDP ve Demirtaş'ın **radikal demokrasi** dediği bu liste, fazlası var eksiği yok, Erdoğan'ın olduğu gibi benimsediği listedir.

Tek fark şu ki, Erdoğan buna 'radikal demokrasi' değil, '**Medeniyetimizin büyük mirası**' der. Erdoğan'ın Belgesi incelendiğinde, 'Medeniyetimiz' sözüyle İslamiyet'i kastettiği açıkça görülmüş durumdadır.

Bu gerçekten de son derece ilgi çekicidir.

Çünkü 'radikal demokrasi', Marksizm sonrası (post-marksizm) diye anılan kuramlardan biridir. Kendilerini Marksist köklerden tanımlayan Laclau ve **Mouffe** adlı iki akademisyenin ortaya attıkları bir çerçevenin adıdır.

Radikal sözüyle "post" olsa da, yani köküyle hiçbir ilişkisi kalmamış olsa da, Marksizmi çağrıştıran bu çerçeve kimi solun aklını alır. Oysa batan liberal Batı'yı kurtarmaya soyunmuş bu çerçeve, liberalizmin canevi olan demokrasi kavramını küresel zamanlara uyarlamaktan başka hizmet görmemiştir.

AKP gibi sağ-muhafazakarlar tek-tipçi dedikleri ulusal ve laik yapılara gelenekçilik adına karşı çıkarken, radikal demokratlar da farklı bireylerin ancak ait oldukları toplulukların farklılıkları tanınırsa 'demokrasiye katılım gücü' sağlayabilecekleri umuduyla aynı yola girmişlerdir. Madem liberalizmin bireysel katılımcı demokrasisi

tıkandı, madem sınıfsal yapılar çaresiz, o halde demokrasiyi başka toplumsal ilişkilere açalım! Bu toplumsal ilişkiler olsa olsa farklılıkların ifadesidir; ezilen farklılar, sesini duyuramayan farklılar! O halde demokrasinin kurucu taşı "**kimlikler**" olabilir. Böylece aydınlanmacılığın bireyleri tek-tipte benzeştirme baskısı da durdurulabilir; yeniden çoğullaşırız! Çoğulluk özgülleşme olduğuna göre, sosyal ve kültürel kimlikler bir üst kimlikte eritilmeyerek 'demokrasiden vazgeçmek' ten kurtuluruz!

Bizde açıkça görüldüğü üzere, **küreselleşme zamanının bu postmodern siyaset düşüncesi**, bir yandan AKP'ye Osmanlı modelini "yeni Türkiye" modeli olarak sunma olanağı verirken, bir yandan da BDP/HDP'ye güttükleri "devlet ve toprak davası" nı örterek yürütme olanağı vermiştir.

Böylece '**Yeni Türkiye**' ile **Yeni Yaşam**', 100 yıl önce kurtuluş savaşıyla bertaraf edilmiş parçalayıcı sömürgeciliğin ve bunun sınır çizme his-tirisinin 21. Yüzyıldaki sloganı olmuştur.

Konumuzla ilgiyi yitirmemek için şimdilik şunu söylemek yeterlidir.

AKP ile HDP ya da Cumhurbaşkanı aday Erdoğan ile Demirtaş, birbirleriyle **yarışan iki ayrı aday değildir**. Bunlar aynı kanalın suyudur.

[17 Temmuz 2014

İKİ ADAY TEK "VİZYON"

Cumhurbaşkanı adaylarını onaylama işi 10 Ağustos'ta. Üç adaydan ikisi "vizyon belgesi" ni kitap ve kitapçık olarak yayımladı. Bir adayın ise konuşmaları ve tanıtım malzemesi var.

AKP adayı Erdoğan'ın vizyonu **Yeni Türkiye**, HDP adayı Demirtaş'ın vizyonu **Yeni Yaşam**.

Vizyonların adları gibi içerikleri de çok benzer. Öyle ki, iki vizyon adeta tek başlıkta toplanabilir: Yeni Türkiye Yaşamı!

(1) Yeni Anayasa yapılması kaçınılmazdır.

(2) Çözüm süreci sürdürülecektir.

(3) Her türlü “tekçilik” ortadan kaldırılacaktır. Ulusal devlet ve laik devlet sona erecektir.

(4) Farklılıklar temeldir. Çoğulculuk esastır. Yeni demokrasinin kurucu taşı bireyler değil, sosyal (etnik) ve kültürel (dinsel) farklılıklar unsuru olacaktır.

(5) Laiklik özgürlükçü olmalıdır; yani devlet din üzerindeki yönetim/denetimini terk edecektir.

(6) Devlet küçültülecektir; milletin / halkın hizmetkârı konumuna çekilecektir.

Tekçilik Gidecek Çeşitlilik Gelecek

Yeni Anayasa’yla ilk yıkılacak olan **Türk vatandaşlığı kurumu**. Bunu, sosyal ve kültürel farklılıkları eşitleştirmek ve özgürleştirmek için zorunluluk sayıyor.

İkilinin ortak vizyonu, 1923 Ruhü’nu ve 1924 Anayasası ile kurulan Cumhuriyeti Eski Türkiye Yaşamı sayıyor. Her ikisi de 1920 Ruhü ile 1921 Anayasası’nı temel almayı seviyor. Yani Türk vatandaşlığı kurumunun anayasaya girmediği; saltanat ile hilafetin varlığını sürdürdüğü; Cumhuriyet’in kurulmadığı; Lozan’ın henüz imzalanmadığı; üniter yapının henüz inşa edilmediği zamanları makbul sayıyor. Ortak vizyon, 1923 Ruhü’nu tek-biçimci olmakla suçluyor. Bireysel haklara dayalı yurttaşların eşitliğini kuran ulusal devleti reddiyeci, inkarcı, asimilasyoncu, hatta imhacı ilan ediyor. Uluslaşmayla sosyal farklılıkların yani etnik grupların; kültürel farklılıkların yani dinsel grupların baskılandığını ileri sürüyor. Bu “baskı”nın [ulusal yapının] ortadan kaldırılması için Yeni Anayasa yapılacak, Türk ulusu silinecek.

Laiklik Gidecek Serbestiyet Gelecek

İkinci yıkılacak olan **laiklik kurumu**. Ortak vizyon, laiklik ilkesinin “özgürlükçü biçimde yeniden tanımlama”yı hayal ediyor. Her iki aday da dinin devletin kontrolünde olmasını din – vicdan hürriyetine aykırı görüyor. Kültürel işlerin dinsel toplulukların kendi ellerine –sivil toplu-

ma- teslim edilmesini özgürleşme sayıyor. AKP bu açıdan “vakıflaşma” yolunu gösteriyor. Osmanlı’nın vakıflara dayanan kamu yönetimi ne güzel sistemdi!

Hukuk ve Yargı ‘Çeşitlenecek’

AKP’li Erdoğan’ın vizyonu çok ötelere bir adım daha atıyor. Serbestiyetçi laikliğin, adalet sisteminde ve yargı teşkilatlanmasında da geçerli olmasını öngörüyor. İnanmayabilirsiniz belki. Aşağıdaki paragraf, Erdoğan’ın vizyonundan aynen alıntı:

"Adalet toplumsal olduğu için, millete ait yargılama yetkisi de tüm farklılıkların yansıtılması suretiyle kullanılabilir. Ancak bu şekilde tüm farklılıkların güven kaynağına dönüşebilir. Yargı teşkilatı milletin tüm farklılıklarının yansıtacağı, hukuka ve adalet idealine uygun yargılamayı sağlayacak bir şekilde yeniden yapılandırılmalıdır."

AKP dilinde serbestiyetçi, HDP dilinde özgürlükçü laiklik, tarihin çöplüğüne gönderilmiş şer’i mahkemeler düzenine olta atıyor. Bu ‘vizyon’ HDP’li Demirtaş’ın kitapçığında yok. Ama bu kesimin anadilde savunma isteklerini anımsamak yeterli. Sosyal kimliklere statü, yani etnisitelere [HDP diliyle halklara] kimlik isteği, AKP’li Erdoğan’ın dinsel topluluklara statü hedefiyle tam olarak uyuyor.

Hedef Ortaklığı

Karşımızda pazarlık yapan iki kesim yok. Karşımızda iktidardan –AKP’den daha fazla ödün koparmak için elini güçlendirmeye çalışan bir kesim yok. Karşımızda verdiklerini ‘ödün’ diye gören bir iktidar da yok.

Karşımızda, hedef ortaklığı yapan iki aktör var. Biri kendine **muhafazakar demokrat** diyor, öbürü **radikal demokrat**. Yani **biri dinci öbürü etnik gerici**. Bunların ikisi, 100 yıl önceki feodalizmin kalıntı siyasetleri.

[20 Temmuz 2014]